

TDDI16 – Föreläsning 1

Introduktion och komplexitet

Filip Strömbäck

- 1 Kursinformation
- 2 Varför DALG?
- 3 Algoritmer
- 4 Ordonotation - Tillväxthastighet
- 5 Beräkna tidskomplexitet
- 6 Nästa gång

Resurser

- Kurshemsida: <https://www.ida.liu.se/~TDDI16/>
- Litteratur: OpenDSA, (Introduction to Algorithms)

Examinator	Erik Nilsson
Kursledare	Filip Strömbäck
Kursassistent	Magnus Nielsen
Assistent	August Fundin
	Mladen Nikic
	Herman Appelgren
Administratör	Annelie Almquist

Examination

UPG1 Uppgifter i OpenDSA, 2hp (U, G)

LAB1 Laborationer, 2hp (U, G)
4 laborationsuppgifter

DAT1 Datortentamen, 2hp (U, 3, 4, 5)
Frågor om användandet av datastrukturer
och algoritmer.
Extrauppgifter och deadline på laborationer
ger upp till 10% bonus mot högre betyg.

OpenDSA – Digital kursbok

- Digital kursbok med interaktiva övningar
- Logga in med LiU-id
- För att klara UPG1 ska ni innan kursens slut ha löst **alla** interaktiva övningar
- Avklarade kapitel markeras med en bock
- Klicka på ert namn för att kontrollera vad som är kvar

OpenDSA fungerar bäst i Chrome eller Chromium

Ny version av OpenDSA i år, hör av er om det är något problem!

Föreläsningar

- Fokus på hur info från OpenDSA kan *användas*
- Slides finns på kurshemsidan, men är *inte* tänkta att kunna läsas i isolation
- Efter varje föreläsning finns 2 extrauppgifter i KATTIS
 - Relaterade till det som tagits upp
 - Ett enklare och ett svårare
 - Löses individuellt
- Ställ hemskt gärna frågor!

Insiktsnivå

- Jag ställer inga frågor
 - Jag har inte förstått
- Jag ställer grundläggande frågor
 - Jag har förstått att jag inte kan och vill lära mig
- Jag ställer kontrollfrågor
 - Jag har börjat förstå och vill bekräfta det jag kan
- Jag ställer djupa frågor
 - Jag har förstått och vill lära mig mer

Laborationer

- Arbete sker parvis
- Tre grupper: A och B är för DI, C är för IP
- Anmälan sker i Webreg (länk finns på kurshemsidan)
- Anmälan öppen till och med 10/9
- Innehåll:
 1. AVL-träd
 2. Knäcka lösenord
 3. Ordkedjor
 4. Mönsterigenkänning
- Notera: Givna testfall är inte alltid heltäckande.
Fundera på om det kan finnas specialfall i din lösning att testa!

Planering

Vecka	Fö	Lab
36	Komplexitet, Linjära strukturer	----
37	Träd, AVL-träd	1---
38	Hashning, meet-in-the-middle	12--
39	Grafer, graftraversering och kortaste vägen	-2--
40	-	--3-
41	Sortering	--34
42	Repetition	---4

Se kommentarer i TimeEdit för deadlines!

Ändringar från förra året

OpenDSA

- Överlag bra, men något instabilt
- Ny version i år som bör fungera bättre

Laborationer

- Mjuka deadlines för laborationer för att förtydliga tidsplanen
- Experimentell hjälp att konstruera testfall

Tenta

- Ingen OpenDSA-del på tentan

- 1 Kursinformation
- 2 **Varför DALG?**
- 3 Algoritmer
- 4 Ordonotation - Tillväxthastighet
- 5 Beräkna tidskomplexitet
- 6 Nästa gång

Hur man löser alla problem enligt Richard Feynman:

1. Write down the problem
2. Think really hard
3. Write down the answer

Hur man löser alla problem enligt Richard Feynman:

1. Write down the problem
2. Think really hard
3. Write down the answer

DALG hjälper oss med steg 2!

Liknelse

Du vill gräva en stor grop.

- Utan verktyg: 2 dagar
- Med spade: 5 timmar
- Med grävskopa: 1 timme
- ...

Om du har tillgång till dynamit kan du dessutom lösa ett svårare problem: att gräva en "grop" i en berghäll.

I programmering...

Du vill lösa ett svårt problem.

- Utan DALG-kunskap: 1 månad
- Kan använda datastrukturer: 1 vecka
- Känner till lämpliga algoritmer: 1 dag

Om du dessutom vet hur verktygen fungerar, kan du dessutom anpassa dem så att du kan lösa mer komplicerade problem, och så att lösningen blir mer effektiv.

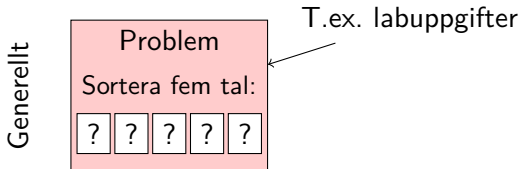
Varför DALG?

- *Veta* vilka verktyg som finns
- *Kunna använda* verktygen som finns tillgängliga
 - ...för att kunna *implementera* lösningar smidigt
 - ...för att kunna *uttrycka* sig bättre
 - ...för att kunna *resonera* på en högre abstraktionsnivå
- *Kunna välja* rätt verktyg
 - *Kunna analysera* och *värdera* olika lösningar
- *Kunna anpassa* standardalgoritmer- eller datastrukturer så att de kan lösa ditt specifika problem.
- *Känna till* gränserna för vad som är möjligt att göra

För att effektivt kunna lösa svåra problem, eller problem med stora mängder data.

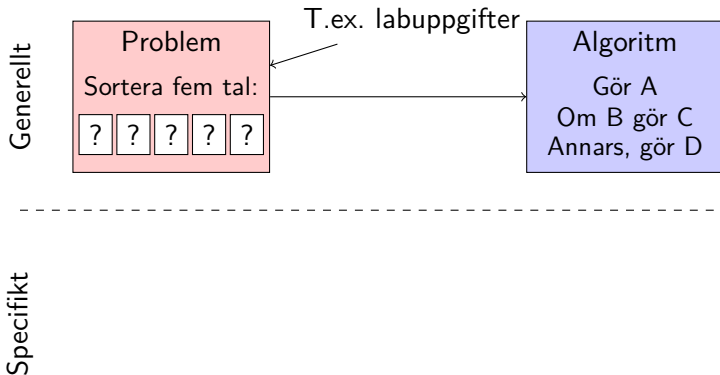
- 1 Kursinformation
- 2 Varför DALG?
- 3 Algoritmer**
- 4 Ordonotation - Tillväxthastighet
- 5 Beräkna tidskomplexitet
- 6 Nästa gång

Problem, program och algoritmer

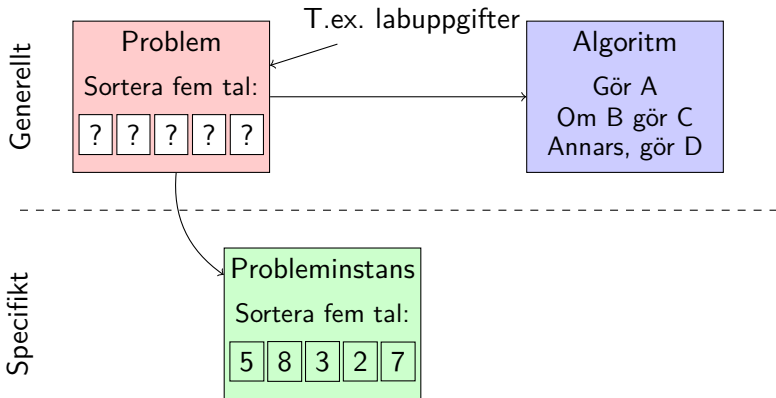

Specifikt

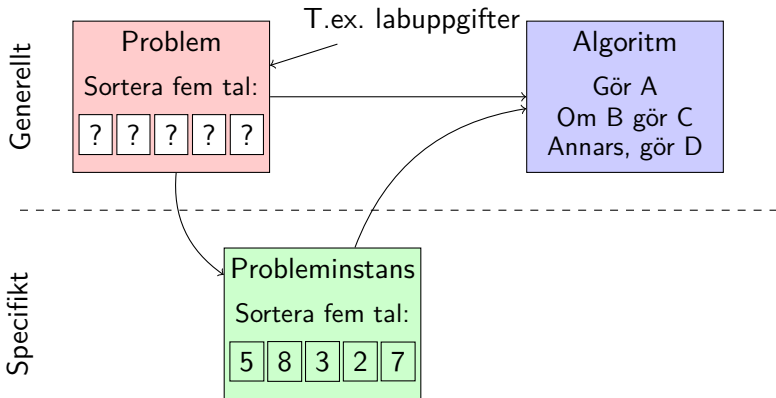
Problem, program och algoritmer

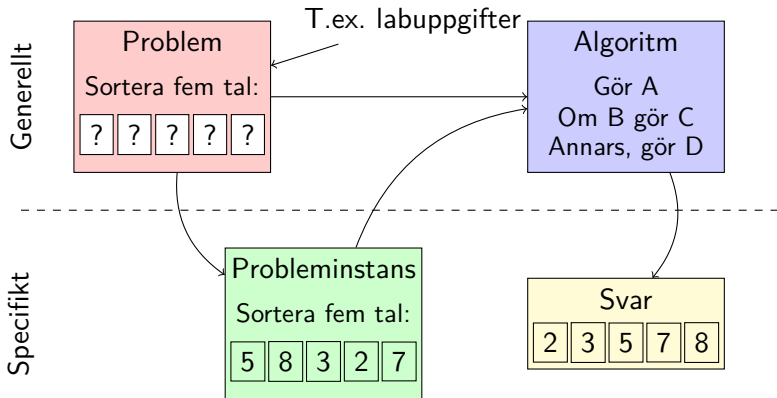
Problem, program och algoritmer

Problem, program och algoritmer

Problem, program och algoritmer

Algoritmanalys?

Det finns oftast flera olika algoritmer som löser ett givet problem. Vilken ska vi välja?

Algoritmanalys?

Det finns oftast flera olika algoritmer som löser ett givet problem. Vilken ska vi välja?

- Den som är snabbast (den som alltid terminerar)
- Den som använder minst minne
- Den som kan köras parallellt
- Den som gör minst antal frågor till externa tjänster
- ...

Algoritmanalys!

Exempel: Algoritm som beräknar fibonaccital

1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, ...

$$f(n) = \begin{cases} 1, & \text{om } n = 1 \\ 1, & \text{om } n = 2 \\ f(n-1) + f(n-2) & \text{annars} \end{cases}$$

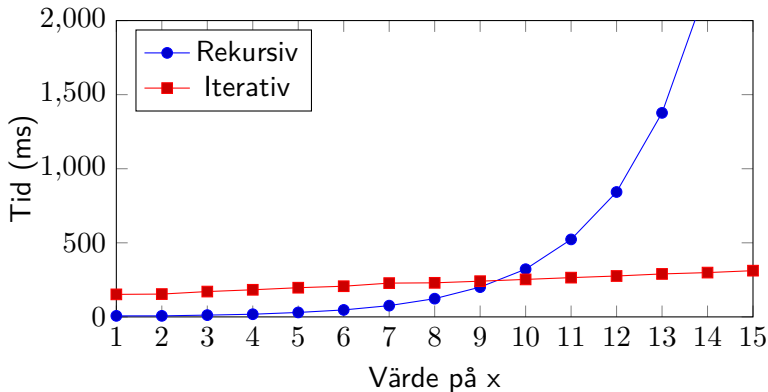
Vilken implementation är snabbast?

```
int fib1(int n) {
    if (n == 1 || n == 2) {
        return 1;
    } else {
        return fib1(n - 1)
            + fib1(n - 2);
    }
}

int fib2(int n) {
    vector<int> res(n+1, 1);
    for (int i=3; i<=n; i++) {
        res[i] = res[i - 1]
            + res[i - 2];
    }

    return res[n];
}
```

Vi mäter! 1 000 000 körningar per indata

Vad är intressant?

Tiden för **små** indata är oftast väldigt liten, knappt mätbar. Alltså:

- Vi är intresserade av vad som händer för **stora** indata
- Vi vill kunna jämföra olika algoritmer
- Vi är intresserade av **helheten**

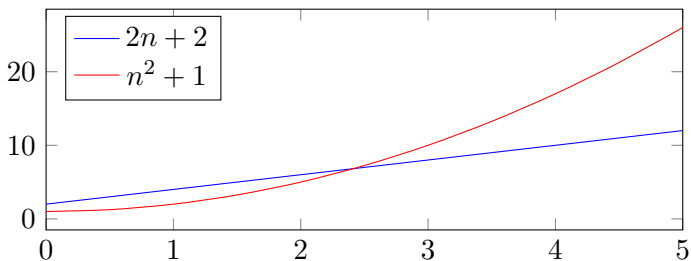
Vi behöver ett sätt att resonera om detta!

- 1 Kursinformation
- 2 Varför DALG?
- 3 Algoritmer
- 4 **Ordonotation - Tillväxthastighet**
- 5 Beräkna tidskomplexitet
- 6 Nästa gång

Idé

- Vi delar in funktioner i olika grupper, där varje grupp växer ungefär lika snabbt för stora n .
- För att veta vilka grupperna är behöver vi kunna jämföra funktioner. Vi säger att $f(n) \in \mathcal{O}(g(n))$ omm det finns några $0 \leq c < \infty$ och $0 \leq n_0 < \infty$ så att $f(n) \leq cg(n)$ för alla $n \geq n_0$.
- Detta innebär att $f(n)$ inte växer snabbare än $g(n)$. Man kan tänka sig att $f(n) \leq g(n)$ gäller för tillräckligt stora n (även om det inte riktigt stämmer).

Exempel

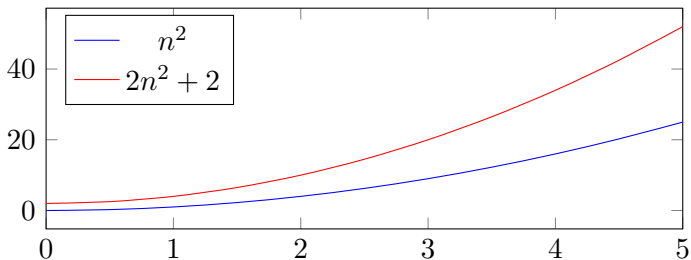

$2n + 2 \leq c(n^2 + 1)$ för $c = 1$ och $n \geq 3$

Alltså är $2n + 2 \in \mathcal{O}(n^2 + 1)$

Dock är $n^2 + 1 \notin \mathcal{O}(2n + 2)$

Exempel

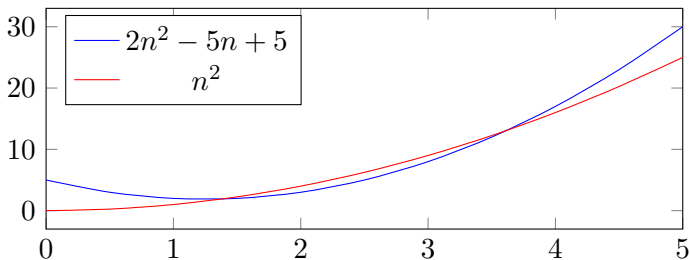

$n^2 \in \mathcal{O}(2n^2 + 2)$ (enkelt att se)

$2n^2 + 2 \in \mathcal{O}(n^2)$ gäller också. Hur?

Alltså: $\mathcal{O}(n^2) = \mathcal{O}(2n^2 + 2)$

Exempel

$n^2 \in \mathcal{O}(2n^2 - 5n + 5)$ (enkelt att se)

$2n^2 - 5n + 5 \in \mathcal{O}(n^2)$ gäller också. Hur?

Alltså: $\mathcal{O}(2n^2 - 5n + 5) = \mathcal{O}(n^2)$

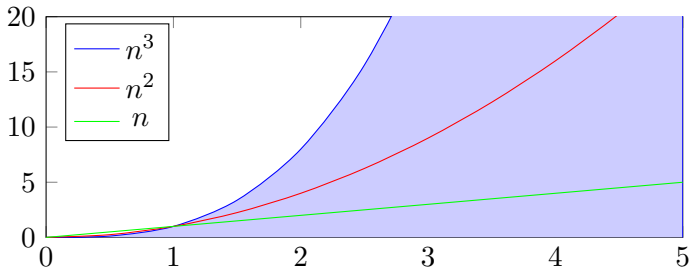
Observationer – Regler

- I en summa av termer kan vi förenkla bort alla termer förutom den snabbast växande termen
Ex: $n^2 + n + 1 \in \mathcal{O}(n^2)$
- Konstanter, både konstanta termer (ex. $n + 5$) och konstanter framför termer (ex. $5n$) kan förenklas bort
- Om $f(n) \in \mathcal{O}(g(n))$, och $g(n) \in \mathcal{O}(f(n))$ så är $\mathcal{O}(f(n)) = \mathcal{O}(g(n))$. Då gäller även $f(n) \in \Theta(n)$.
- Alltså kan vi representera våra olika "grupper" i form av den mest förenklade formeln

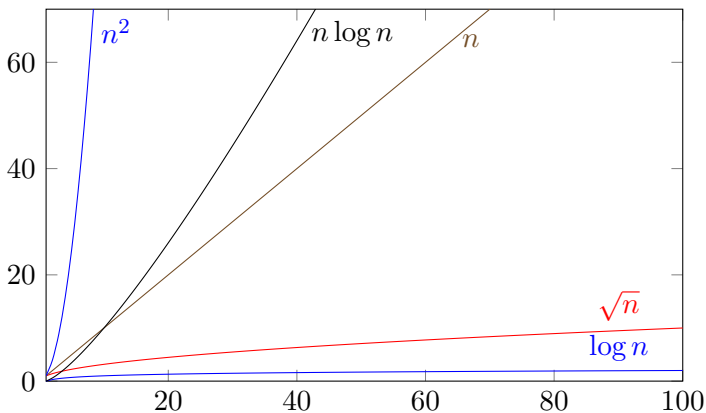
Förenkling med regler

Med hjälp av observationerna kan vi enklare få en uppfattning om förhållandet mellan olika funktioner.

Här kan vi se att $n, n^2 \in \mathcal{O}(n^3)$:

Vanliga uttryck för tidskomplexitet

Ytterligare gränser

- $f \in \mathcal{O}(g)$, tänk " $f \leq g$ "
- $f \in \Omega(g)$, tänk " $f \geq g$ "
 $f \in \Omega(g) \iff g \in \mathcal{O}(f)$
- $f \in \Theta(g)$, tänk " $f \approx g$ "
 $f \in \Theta(g) \iff f \in \mathcal{O}(g), g \in \Omega(f)$
 $\iff f \in \mathcal{O}(g), g \in \mathcal{O}(f)$

Mer om detta på lektionen och på nästa föreläsning

- 1 Kursinformation
- 2 Varför DALG?
- 3 Algoritmer
- 4 Ordonotation - Tillväxthastighet
- 5 **Beräkna tidskomplexitet**
- 6 Nästa gång

Idé

- Vi vill "mäta" tiden det tar att köra en algoritm
 - Vi såg att konstanter i uttryck inte spelar någon roll
- ⇒ Den exakta körtiden spelar ingen roll, vi är bara intresserade av **hur fort den växer**
- ⇒ Vi kan anta att varje operation tar 1 tidsenhet

Exempel 1

```
int a(int n) {  
    cout << n << endl;  
    cout << (n + 1) << endl;  
    cout << (n + 2) << endl;  
    return 0;  
}
```


Exempel 2

```
int b(int n) {  
    int result = 1;  
    for (int i = 1; i < n; i++)  
        result *= i;  
    return result;  
}
```

Exempel 3

```
int c(int n) {  
    int sum = 0;  
    for (int i = 0; i < n; i++)  
        sum += b(i);  
    return sum;  
}
```

Fibonacci sedan tidigare

```
int fib2(int n) {  
    vector<int> res(n+1, 1);  
  
    for (int i=3; i<=n; i++) {  
        res[i] = res[i - 1]  
            + res[i - 2];  
    }  
  
    return res[n];  
}
```

Den rekursiva varianten

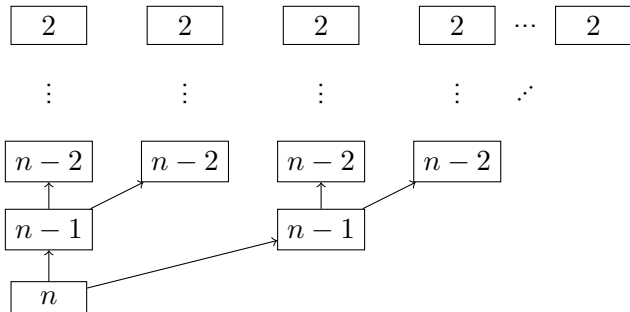
```
int fib1(int n) {  
    if (n == 1 || n == 2) {  
        return 1;  
    } else {  
        return fib1(n - 1)  
            + fib1(n - 2);  
    }  
}
```

Förenklat

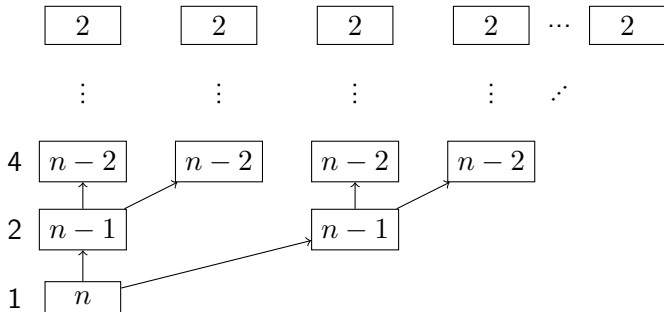
```
int fib1(int n) {  
    if (n == 1 || n == 2) {  
        return 1;  
    } else {  
        return fib1(n - 1)  
            + fib1(n - 1);  
    }  
}
```

Detta är okej, vi gör algoritmen **långsammare** (och felaktig)! Vårt O -uttryck kommer vara lite för högt, men det kommer fortfarande stämma.

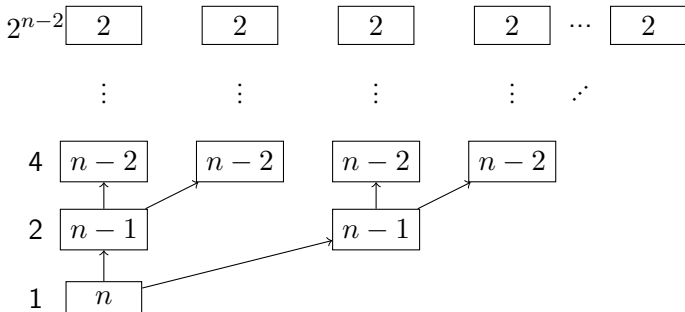
Analys

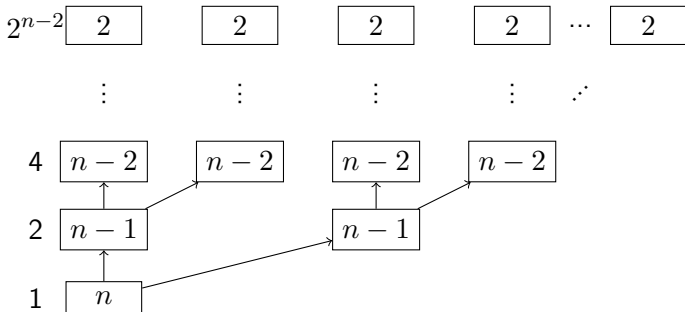
Analys

Analys

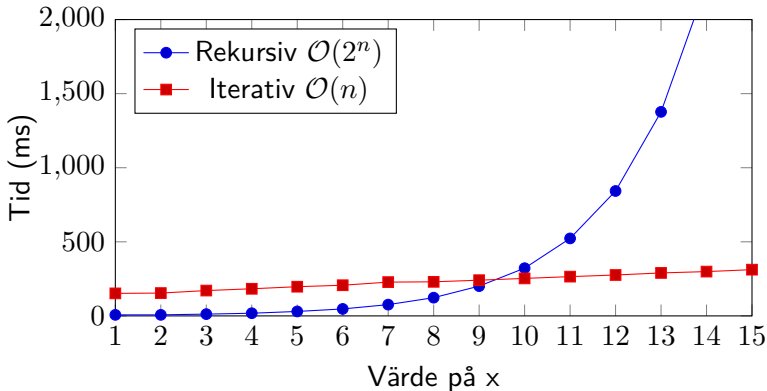

Analys

Totalt: $2^{n-1} - 1 \in \mathcal{O}(2^n)$ anrop

Åter till mätdata – Stämmer beräkningarna?

- 1 Kursinformation
- 2 Varför DALG?
- 3 Algoritmer
- 4 Ordonotation - Tillväxthastighet
- 5 Beräkna tidskomplexitet
- 6 Nästa gång

Nästa gång

Nu har vi grunderna för att analysera linjära strukturer!

- Abstrakta datatyper (ADT)
- Array, lista
- Analys av dessa (mer övning på tidskomplexitet, samt nya koncept)

Extrauppgifter på Kattis

- `erase` (enkel)
Introduktion till Kattis
- `howmanyzeros` (svårare)
Tänk på tidskomplexiteten på er lösning. Räkna med att ni kan exekvera 1 000 000 000 000 operationer. Vilken tidskomplexitet måste er lösning då ha?

Fördjupningsfrågor

- Hur mycket minne använder båda algoritmerna för fibonacci uttryckt i \mathcal{O} -notation?
- Kan vi förbättra den iterativa lösningen på något sätt?
- Kan vi beräkna $\text{fibonacci}(n)$ på kortare tid än $\mathcal{O}(n)$?

Filip Strömbäck

www.liu.se